

Nr 20.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz; given Stockholms slott den 8 december 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att till tillförordnade byråchefen i domänstyrelsen överjägmästaren Conrad Isidor Stiernspetz må från och med år 1917, så länge han är tillförordnad byråchef i nämnda styrelse, av medel till bestridande av driftkostnader för statens domäner utgå ett personligt ålderstillägg av sexhundra kronor för år under enahanda villkor, som gälla för ålderstillägg åt ordinarie byråchef i styrelsen.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 december 1916.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde:

I proposition nr 39 den 7 februari 1908 framlade Kungl. Maj:t för riksdagen förslag angående reglering av löneförhållandena m. m. vid domänstyrelsen, innefattande bland annat ny avlöningsstat för styrelsen. Förut hade styrelsens verksamhet varit fördelad på två avdelningar, en jordbruksavdelning med två byråchefer och en skogsavdelning med tre byråchefer. Nu föreslogs, att skillnaden mellan dessa bägge avdelningar skulle upphöra och att en sjätte byrå inom styrelsen skulle inrättas. Därjämte uttalades, att föreskrift borde meddelas därom, att en av byråcheferna borde vara en i jordbruk kunnig man. Riksdagen, som med viss avvikelse i annat hänseende antog den av Kungl. Maj:t föreslagna staten, gjorde ingen erinran mot nyssnämnda förslag och uttalande.

I instruktionen för domänstyrelsen den 16 oktober 1908 infördes i 3 § bestämmelse, att av byråcheferna en skulle vara i lanthushållning erkänt kunnig och erfaren. I 5 § stadgades, att inom styrelsen skulle finnas en kameralbyrå, tre skogsbyråer, en domänbyrå och en lant-

bruksbyrå. Sistnämnda byrå skulle hava att handlägga ärenden, vilka helt och hållet eller till övervägande del vore av beskaffenhet, att deras handläggning borde anförtros åt sakkunnig i jordbruksfrågor. Härav framgår, att avsikten varit, att den speciellt jordbrukskunnige byråchefen skulle placeras å denna byrå.

Samma bestämmelser upptagas i domänstyrelsens nya instruktion den 12 september 1913 och i kungörelsen den 28 april 1916 om vissa ändringar i sistnämnda instruktion.

Emellertid har nyssnämnda anordning icke ännu kunnat genomföras. De bägge byråchefer, som år 1908 funnos å jordbruksavdelningens bägge byråer och vilka ännu kvarstå i tjänst såsom chefer, den ene å domänbyrån och den andre å lantbruksbyrån, hade endast några år förut blivit utnämnda till sina befattningar. Då de hade icke skoglig utan juridisk kompetens, kunde de icke överflyttas till chefer för någon skogsbyrå, och även en överflyttning till kameralbyrån, som huvudsakligen är upptagen av ärenden rörande statens skogar och skogsstaten, har ej befunnits lämplig.

Då befattningen som byråchef å styrelsens kameralbyrå år 1911 blev ledig, vidtogs, synbarligen för att underlätta ett framtida iakttagande av instruktionens nyssnämnda föreskrift, synnerligast vid en redan då ifrågasatt förnyad omorganisation av domänstyrelsen, den anordning, att befattningen icke tillsattes med fullmakt utan allenast på förordnande. Den 12 oktober 1911 förordnades sålunda dåvarande jägmästaren i Gullbergs revir Conrad Isidor Stiernspetz att från och med den 18 i samma månad tillsvidare vara byråchef i domänstyrelsen, och har Stiernspetz sedan dess förestått kameralbyrån.

Den 9 oktober 1914 har Kungl. Maj:t medelst fullmakt utnämnt och förordnat Stiernspetz att från och med den 18 i samma månad vara överjägmästare i Smålands distrikt. Härigenom har dock ej ändring skett i det Stiernspetz meddelade byråchefsförordnandet.

I en till Kungl. Maj:t den 6 december 1915 ingiven skrift har nu Stiernspetz anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva eller bereda honom rätt att för ålderstilläggs erhållande i hans överjägmästartjänst få räkna sig till godo den tid, under vilken han bestritt sagda byråchefstjänst. Stiernspetz har framhållit, att för det fall att hans tjänstgöring i domänstyrelsen kunde komma att väl vitsordas, han skulle under förutsättning av bifall till sin anhållan komma i åtnjutande av överjägmästares ålders tillägg till lönen, räknat från och med år 1917. Analoga medgivanden, som det av honom nu ifrågasatta, funnes för jägmästare, som före tillträdet av sin befattning varit direktör eller lektor vid skogsinstitutet,

föreståndare eller underlärare vid statens skogsskola eller tjänsteman i första lönegraden hos domänstyrelsen, eller ock innehaft befattning såsom statens skogsingenjör, liksom ock för överjägmästare för den tid, varunder han varit direktör för skogsinstitutet. Det syntes sålunda hava ansetts berättigat, att bestridandet under en längre sammanhängande tid av en lika- eller mervärdig tjänst borde medföra rätt till tjänstårsberäkning i och för ålderstillägg i den egna tjänsten.

I utlåtande häröver den 11 mars 1916 har statskontoret anført, att då sökanden den 9 oktober 1914 utnämns till överjägmästare, skulle han den 1 januari 1920 komma att hava intjänat ålderstillägg å överjägmästartjänsten. Enär emellertid sådant ålderstillägg icke skulle kunna av honom uppbäras, så länge han, såsom nu vore fallet, på förordnande uppehölle ett byråchefsämbete i domänstyrelsen mot åtnjutande av full avlöning, syntes ett medgivande, sådant som det i ansökningen ifrågasatta, kunna för sökanden bliva av någon betydelse endast för det fall, att han före den 1 januari 1920 komme att lämna domänstyrelsen och övertaga utövningen av överjägmästartjänsten. Då anledning ej syntes föreligga att för närvarande göra någon framställning till riksdagen med avseende å en dylik eventualitet, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte finna sökandens förevarande ansökning ej föranleda någon åtgärd.

Sedan ärendet remitterats till domänstyrelsen, ingav Stiernspetz till denna styrelse en skrift, vari han anförde bland annat, att det för honom vore av underordnad betydelse, i vilken form löneförbättring från och med 1917 års ingång bereddades honom, antingen detta skedda därigenom att ålderstillägget å lönen till den överjägmästartjänst, som han innehade ehuru ej bestrede, tillerkändes honom från nämnda tidpunkt, eller därigenom att ett personligt lönetillägg, motsvarande förenämnda ålderstillägg, bleve honom berett. Huvudsaken vore, att han från och med 1917 års ingång komme i åtnjutande av de löneförmåner, vilka under motsvarande förhållanden skulle kommit honom till del, därest han den 18 oktober 1911 utnämns till ordinarie byråchef i styrelsen.

Han ansåge, att han genom att fortfarande efter 1917 års ingång uppehålla byråchefstjänst i domänstyrelsen utan lönetillägg skulle göra ekonomisk förlust, mot om han i stället från samma tid bestrede sin egen överjägmästartjänst i Smålands distrikt och därvid förklarades på grund av sitt mer än femåriga bestridande av ett byråchefsämbete berättigad uppbära det ålderstillägg, som vore med tjänstebefattningen under vissa villkor förenat. Han skulle under sådant antagande, som nyss nämndes, såsom överjägmästare uppbära:

lön	kronor	4,000: —	
tjänstgöringspenningar	»	2,800: —	
ålderstillägg	»	600: —	
hyresersättning	»	400: —	7,800: —,
vartill komme årligt respensinganslag			kronor 1,000: —.

Som tillförordnad byråchef utan ålderstillägg uppbure han årligen 8,100 kronor. Med hänsyn till de i landsorten rådande avsevärt billigare hyror och levnadsomkostnader — han visste, att han å hyran skulle göra en besparing å 800 kronor, om han bodde i landsorten — måste 7,800 kronor där anses vara fördelaktigare än 8,100 kronor i Stockholm.

På grund av det anförda anhölle han, att domänstyrelsen måtte vid avgivande av utlåtande i frågan hemställa, att därest densamma icke ansåges böra lösas i den riktning han i sin skrivelse den 6 december 1915 angivit, Kungl. Maj:t måtte hos 1916 års riksdag begära anvisande av ett personligt årligt lönetillägg åt honom såsom tjänstförrättande byråchef i domänstyrelsen å 600 kronor, att utgå från 1917 års ingång.

I ungefär motsvarande fall hade 1907 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag (sjätte huvudtiteln punkten 25) medgivit ett personligt lönetillägg åt asylläkaren vid Uppsala asyl, medicine licentiaten Gustaf Richard Stenbeck, så länge han uppehölle det medicinalrådsämbete, vartill han förordnats under ordinarie medicinalråd beviljad ledighet.

Domänstyrelsen har i utlåtande den 10 april 1916 uttalat, att det syntes styrelsen rätt och billigt, att sökanden bereddes sådan tillökning i sina löneförmåner såsom tillförordnad byråchef, att de komme att motsvara vad ordinarie byråchef i ämbetsverket tillkomme, i synnerhet som uppskov med besättandet med ordinarie innehavare av den befattning, sökanden på förordnande uppehölle, torde bero därpå, att genomförandet av för ämbetsverket ifrågasatt omreglering avvaktades. Under återopande tillika av vad Kungl. Maj:t med riksdagen enligt proposition nr 1 till 1914 års första riksdag, punkten 65 av nionde huvudtiteln, och riksdagens skrivelse samma år nr 9 beslutat rörande lönetillägg åt tillförordnade lektorn vid skogsinstitutet T. W. Jonson har domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes för 1916 års riksdag framlägga proposition om rätt för sökanden att under den tid, han enligt ovan återopade förordnande uppehölle byråchefsämbete i domänstyrelsen, från och med år 1917 uppbära ett lönetillägg motsvarande till beloppet ålders- tillägget å byråchefs befattning, att utgå under enahanda förutsättningar som i fråga om sådant ålderstillägg vore stadgade.

Statskontoret har den 28 april 1916 avgivit utlåtande med anledning av vad domänstyrelsen anført. Därvid har statskontoret, beträffande framställningen om personligt ålderstillägg till Stiernspetz såsom tjänstförrättande byråchef, erinrat, att i de talrikt förekommande fall, då någon förordnats att i avvaktan på blivande omorganisation uppehålla tjänst mot åtnjutande av full avlöning, ålderstillägg i allmänhet icke förekommit. Under senare tid hade dock i några fall genom särskilda framställningar till riksdagen personliga ålderstillägg beretts vederbörande, så till exempel, utom i de bägge av Stiernspetz och domänstyrelsen åberopade fall, enligt Kungl. Maj:ts och 1913 års riksdags beslut i fråga om dylikt ålderstillägg åt tillförordnade medicinalrådet E. Sederholm. I betraktande härav syntes ej vara något att erinra mot att framställning gjordes hos riksdagen om beviljande av ett personligt ålderstillägg åt sökanden från och med år 1917, att så länge han vore tillförordnad byråchef i domänstyrelsen utgå av anslaget till driftkostnader för statens domäner.

Departementschefen.

Jag ansluter mig till den av domänstyrelsen och av statskontoret i dess sista utlåtande uttalade mening. Någon framställning i ämnet medhans på grund av ärendets remitterande icke till 1916 års riksdag, men denna omständighet torde icke böra hindra, att det personliga ålderstillägget till Stiernspetz må utgå från och med år 1917.

Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att till tillförordnade byråchefen i domänstyrelsen överjägmästaren Conrad Isidor Stiernspetz må från och med år 1917, så länge han är tillförordnad byråchef i nämnda styrelse, av medel till bestridande av driftkostnader för statens domäner utgå ett personligt ålderstillägg av sexhundra kronor för år under enahanda villkor, som gälla för ålderstillägg åt ordinarie byråchef i styrelsen.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter förenade sig, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet skulle avlåtas till riksdagen av den lydelse, bil. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ivar Bruze.